Beantwoording technische vragen CDA tav raadsvoorstel 'Actualisatie Beleidsnota vestigingsmogelijkheden bedrijvigheid'

Vraag 1

Het raadsvoorstel en hoofdstuk 1 stellen dat het programma niet bedoeld is als toetsingskader voor bestaande situaties. De laatste alinea van §6.6 biedt bestaande niet-agrarische bedrijven echter ruimte voor doorontwikkeling en uitbreiding. Dit voorstel betreft daarom niet alleen actualisatie van het vestigingsbeleid. §6.6 introduceert ontwikkelingsruimte voor bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied, met een voorwaarde die inhoudelijk aansluit bij een eerdere motivering voor Lambertusstraat 11. Wordt met dit voorstel een gewijzigde beleidsbasis vastgesteld? Welk onderscheid wordt hier gemaakt tussen bestaand gebruik, intensivering en uitbreiding? Voor welke aanvragen wordt deze alinea als beleidskader gebruikt?

Antwoord

Hoewel deze tekst niet in de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012 stond, betreft dit geen grote beleidsinhoudelijke koerswijziging. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen bestaand gebruik, intensivering en uitbreiding. Paragraaf 6.6 geeft slechts aan dat ook bestaande niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied de mogelijkheid moeten hebben om uit te breiden.

Er zijn historisch gezien meerdere niet-agrarische bedrijven gevestigd in het buitengebied. Niet-agrarische bedrijven moeten ook mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen, uiteraard binnen de grenzen van wat wenselijk is. Ruimte voor bedrijvigheid houdt ook in dat er oog is voor ondernemers die op een atypische plek gevestigd zijn. Voor deze bedrijven is verplaatsing om groei mogelijk te maken niet altijd een realistische optie, mede door de huidige schaarste aan ruimte op de bedrijventerreinen. Daarom is opgenomen in het programma dat uitbreiding mogelijk moet zijn mocht verplaatsing (bedrijfseconomisch) niet realiseerbaar zijn.

Hoewel dit uitgangspunt zich inderdaad aan de randen van de scope van dit programma bevindt, is het wel de passende plek om vanuit een ruimtelijk-economisch oogpunt een standpunt in te nemen over dit onderwerp. Zo wordt een beleidsstandpunt dat in het verleden maar beperkt uitgewerkt is nu benoemd in een programma waar juist constant gekeken is naar de vraag: waar kan een bedrijf wel terecht als dit op een bepaalde plek niet wenselijk of mogelijk is?

De desbetreffende alinea kan worden gebruikt als ruimtelijk-economische onderbouwing bij aanvragen voor uitbreiding van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied.

Vraag 2

Welke beleidsinhoudelijke wijzigingen brengt het concept programma ten opzichte van het vestigingsbeleid uit 2012 en de Ontwikkelingsvisie Buitengebied uit 2010? Graag een vergelijking van met name de oude en nieuwe uitgangspunten voor uitbreiding van niet-agrarische bedrijven.

Antwoord

Er zijn meerdere beleidsinhoudelijke verschillen tussen dit conceptprogramma en de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012. Deze wijzigingen zijn gemaakt zodat het programma beter aansluit op de actualiteit, én op de Omgevingsvisie en Economische Visie (2024). Gelet op het tweede deel van de vraag en om dit antwoord beknopt te houden, richt het antwoord zich, zoals gevraagd, op het buitengebied en niet-agrarische bedrijven.

Ten opzichte van de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012 is de enige inhoudelijke wijziging met betrekking tot het buitengebied de toevoeging van de volgende tekst:

Er zijn ook bestaande bedrijven die qua bedrijfsactiviteiten niet gerelateerd zijn aan het buitengebied en die (mede) om die reden niet zijn opgenomen in de ontwikkelingsvisie buitengebied of de nog vast

te stellen actualisatie daarvan. Bij deze bedrijven is het uitgangspunt dat ze zich kunnen doorontwikkelen, mits ze voldoen aan de wettelijke milieunormen. Ook uitbreiding van deze bedrijven is mogelijk binnen die grenzen, mits aannemelijk is dat een verplaatsing van het bedrijf naar een bedrijventerrein (bedrijfseconomisch) niet realiseerbaar is.

In de vigerende Ontwikkelingsvisie Buitengebied is geen beleid opgenomen met betrekking tot de uitbreiding of doorontwikkeling van niet agrarische activiteiten. In dat opzicht is het programma dus aanvullend op de vigerende ontwikkelingsvisie. Het vanuit ruimtelijk-economische invalshoek vastleggen dat niet gekozen wordt voor een actief uitplaatsingsbeleid of een planologische bevriezing past beter in dit programma dan in de te actualiseren Ontwikkelingsvisie Buitengebied die vooral toeziet op agrarische (aanverwanten) ontwikkelingen, wonen en natuur.

Vraag 3

Welke grenzen gelden volgens §6.6 voor uitbreiding en intensivering, bijvoorbeeld voor bebouwing, verharding, buitenopslag, productiecapaciteit en verkeersbewegingen? Waar zijn deze grenzen vastgelegd en hoe worden landschap, agrarische belangen en woon- en leefklimaat meegewogen naast wettelijke milieunormen? Welke invloed heeft de raad hier nog op? Indien dit deel uit gaat maken van de ontwikkelingsvisie 2027, hoe wordt voorkomen dat er een "vacuüm" ontstaat na het intrekken van het vestigingsbeleid 2012?

Antwoord

Bovenstaande grenzen zijn te specifiek voor dit programma en hier dan ook niet benoemd. Dergelijke op wettelijke normen en richtlijnen gebaseerde locatiespecifieke beoordelingen maken altijd onderdeel uit van de ruimtelijke motivering van de aanvraag en het besluit om al dan niet medewerking te verlenen. Zoals beschreven in het programma zelf: *"Dat een situatie vanuit dit programma voorstelbaar geacht wordt betekent dus niet automatisch dat er vanuit de gemeente medewerking wordt verleend".* Er ontstaat geen vacuüm na het intrekken van de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012 aangezien dergelijke grenzen niet in deze beleidsnota vastgelegd zijn.

Vraag 4

Hoe wordt vastgesteld dat verplaatsing naar een bedrijventerrein bedrijfseconomisch niet realiseerbaar is? Welke bewijsstukken, alternatieve locaties en onafhankelijke beoordelingen zijn daarvoor vereist? Hoe is voor de raad de afweging geborgd tussen het individuele bedrijfseconomische belang van een ondernemer en het algemeen belang voor het landschap, agrarische belangen en het woon- en leefklimaat? Is dit een noodzakelijke of een voldoende voorwaarde voor uitbreiding? Hoe wordt geborgd dat er geen oneerlijke situatie ontstaat tussen ondernemers? Ook hier geldt: Indien dit deel uit gaat maken van de ontwikkelingsvisie 2027, hoe wordt voorkomen dat er een "vacuüm" ontstaat na het intrekken van het vestigingsbeleid 2012?

Antwoord

De initiatiefnemer moet onderbouwen waarom verplaatsing niet realiseerbaar is. Aangezien dit afhankelijk is van meerdere factoren is niet vastgelegd waaraan voldaan moet worden bij deze criteria. Dit kan namelijk per bedrijfstype verschillen. De afweging voor de raad over het algemeen belang blijft geborgd, hier verandert niets aan. Dit programma geeft slechts aan of het ruimtelijk-economisch voorstelbaar is, er moet altijd nog getoetst worden aan verschillende factoren zoals landschappelijke waarde en het woon- en leefklimaat.

Aangezien een dergelijke tekst niet in de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012 is opgenomen kan er geen vacuüm ontstaan na intrekken van deze Beleidsnota.

Vraag 5

Kan de alinea in paragraaf 6.6 worden gebruikt bij verzoeken om eerder niet toegestane activiteiten alsnog mogelijk te maken, bijvoorbeeld op bedrijfseconomische gronden?

Antwoord

Dit programma kan worden gebruikt om te onderbouwen waarom een initiatief ruimtelijk-economisch voorstelbaar is. Zodra het programma in werking treedt, kan het bij nieuwe initiatieven van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied gebruikt worden als onderbouwing.

Vraag 6

In de beantwoording van vragen van CDA Heusden van 27 mei 2025 wordt bij vragen 6 en 7b ingegaan op de kosten en mogelijkheden van verplaatsing van het bedrijf aan de Lambertusstraat 11. Welke inhoudelijke relatie bestaat tussen die onderbouwing en het bedrijfseconomische verplaatsingscriterium in §6.6? Welke bevindingen zijn voor het nieuwe algemene criterium opnieuw onderzocht? Heeft het dossier Lambertusstraat 11 en/of de uitspraak van de RvS (ECLI:NL:RVS:2026:3360), een rol gespeeld bij de totstandkoming van de paragraaf?

Antwoord

Dit programma is opgesteld op basis van uiteenlopende casuïstiek van de afgelopen jaren. Lambertusstraat 11 is ook een onderdeel van de casuïstiek van de afgelopen jaren geweest, maar deze paragraaf is daar niet enkel voor bedoeld. Zoals bij vraag 1 aangegeven zijn er historisch gezien meerdere niet-agrarische bedrijven gevestigd in het buitengebied. Voor al deze bedrijven is het belangrijk om een perspectief te schetsen. Het verplaatsingscriterium gaat daarnaast niet enkel over bedrijfseconomische factoren, dit is aangegeven in het programma door bedrijfseconomisch tussen haakjes te plaatsen.

Vraag 7

Welke onderdelen van de Ontwikkelingsvisie Buitengebied uit 2010 gelden momenteel voor niet agrarische bedrijfsontwikkeling in het buitengebied? Hoe verhouden die zich tot §6.6? Welk beleidskader wordt toegepast als de uitgangspunten van beide documenten verschillen?

Antwoord

Momenteel zijn in de Ontwikkelingsvisie Buitengebied uit 2010 geen specifieke kaders opgenomen voor uitbreidingen van niet-agrarische bedrijven. De uitgangspunten verschillen niet.

Vraag 8

Volgens hoofdstuk 2 wordt de ontwikkelingsvisie in 2027 geactualiseerd. Wat zijn de planning, reikwijdte en participatieaanpak? Welke strategische keuzes worden vooraf aan de raad voorgelegd en welk bestuursorgaan stelt de uiteindelijke actualisatie vast?

Antwoord

De Ontwikkelingsvisie Buitengebied wordt ook geactualiseerd in de vorm van een programma en staat voor 2027 op de planning. Hierbij is een participatieaanpak waarbij ondernemers, (natuur)organisaties en belanghebbenden worden betrokken, én ook de beleidskeuzes voorgelegd krijgen. Zodra er een conceptversie gereed is zal deze ter bespreking worden voorgelegd aan de raad. Het college stelt uiteindelijk de actualisatie vast aangezien het een programma onder de omgevingswet wordt.

Vraag 9

Welke inhoudelijke onderbouwing bestaat voor het nu vastleggen van een algemeen uitgangspunt voor uitbreiding van niet-agrarische bedrijven, voorafgaand aan de integrale actualisatie van het buitengebiedbeleid? Welke inwoners, agrariërs en natuurorganisaties zijn bij deze specifieke beleidskeuze betrokken en hoe is hun inbreng verwerkt? Ook hier geldt: Indien dit deel uit gaat maken van de ontwikkelingsvisie 2027, hoe wordt voorkomen dat er een "vacuüm" ontstaat na het intrekken van het vestigingsbeleid 2012?

Antwoord

De mogelijkheden voor uitbreidingen van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied wordt niet beschreven in de Ontwikkelingsvisie Buitengebied. Er is ervoor gekozen om hier in dit programma invulling aan te geven. Deze keuze is onderbouwd bij de antwoorden op de vragen 1, 2, en 6. Tijdens het participatieproces is gesproken met ondernemersverenigingen, waaronder de ZLTO. Voor de vraag over het vacuüm wordt verwezen naar de antwoorden op de vragen 3 en 4.

Vraag 10

Hoe is §6.6 getoetst aan het coalitieprogramma, in het bijzonder de bescherming van het open landschap tegen verstedelijking en verdozing, passende schaal en behoud van kwaliteit en leefbaarheid (p. 26-27)? Welke concrete criteria gelden daarbij ook voor grootschalige niet-logistieke bedrijfsontwikkeling?

Antwoord

Paragraaf 6.6 beschrijft niet dat er vestigingsmogelijkheden zijn voor nieuwe grote ontwikkelingen in het buitengebied. Het geeft slechts aan dat organische uitbreidingen van bestaande niet-agrarische bedrijven vanuit ruimtelijk-economisch oogpunt voorstelbaar zijn. Dit komt ook overeen met een ander speerpunt uit het coalitieprogramma: Ruimte voor lokaal ondernemerschap.

Er zijn in dit programma geen concrete criteria opgenomen voor grootschalige niet-logistieke bedrijfsontwikkeling.

Vraag 11

Waar is het uitgangspunt uit het vestigingsbeleid van 2012, dat bedrijvigheid hoofdzakelijk rond de A59 en op bedrijventerreinen wordt geconcentreerd, in het nieuwe beleid terug te vinden? Hoe verhoudt uitbreiding in het buitengebied zich tot dit uitgangspunt en tot de coalitieafspraak om bestaande bedrijventerreinen beter te benutten?

Antwoord

Dit uitgangspunt is niet op dezelfde manier benoemd in dit programma. Echter valt dit uitgangspunt wel terug te zien in de beleidskeuzes in dit programma en toekomstige plekken voor de uitbreidingen van de bedrijventerreinen. Echter zijn er ook genoeg plaatsen voor bedrijvigheid benoemd die niet direct rond de bedrijventerreinen en de A59 liggen, denk aan de kernwinkelgebieden of bedrijvenstroken in gemengde gebieden. Uitbreiding in het buitengebied van niet-agrarische bedrijven is dan ook niet strijdig met een dergelijke lijn. De coalitieafspraak om bestaande bedrijventerreinen beter te benutten gaat over het efficiënter benutten van de bedrijventerreinen. Voorbeelden hiervan zijn meer bedrijven op minder ruimte en meer groen. Deze afspraak heeft geen inhoudelijk verband met de mogelijkheden in het buitengebied.

Vraag 12

Het college verwijst naar artikel 3.4 Omgevingswet voor de vaststelling van het programma. Welke onderdelen zijn uitvoering van reeds door de raad vastgestelde kaders en welke bevatten nieuwe beleidskeuzes? Welke bevoegdheden behoudt de raad bij intrekken van het huidige door de raad vastgestelde vestigingsbeleid tijdens en na de vaststelling van het programma, wijziging van het omgevingsplan en vergunningverlening?

Antwoord

Dit programma is bedoeld als een verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Daarnaast vallen de beleidskeuzes die gemaakt zijn ook binnen de, door de raad vastgestelde, kaders van de Economische visie (2024). Hoe deze uitgewerkt zijn verschilt. Zo zijn de uitbreidingsgebieden voor de bedrijventerreinen, zoals benoemd in de omgevingsvisie, verder uitgewerkt in profielen in dit programma. De Economische Visie benoemd bijvoorbeeld compacte centra, wat uitwerking krijgt in dit programma door een kleiner centrum in de vorm van een kernwinkelgebied waar strenger gekeken wordt naar de wenselijke typen bedrijvigheid.

De raad blijft bevoegd voor omgevingsvisie en de wijzigingen van het omgevingsplan. In de omgevingsvisie worden de grote lijnen uitgezet op het gebied van ruimtelijk beleid. Daarna is het aan het college om dit verder uit te werken in de vorm van programma's. En ten slotte wordt dit dan vertaald in concrete regels in het omgevingsplan waar de raad ook bevoegdheid over heeft. Daarnaast heeft de raad in sommige gevallen adviesrecht bij de vergunning van een Buitenplanse omgevingsactiviteit.

Vraag 13

Wat zijn de gevolgen wanneer de raad de intrekking van het door de raad vastgestelde vestigingsbeleid uit 2012 aanhoudt, terwijl het college het nieuwe programma vaststelt en gewacht wordt op de vaststelling van de ontwikkelingsvisie buitengebied 2027?

Antwoord

Wanneer de raad de intrekking van de Beleidsnota vestigingsmogelijkheden uit 2012 aanhoudt, zal het nieuwe programma niet worden vastgesteld om te voorkomen dat er twee beleidskaders tegelijkertijd van kracht zijn. Het wachten op de Ontwikkelingsvisie Buitengebied zal dan ook betekenen dat het nieuwe programma pas in werking kan treden zodra de Ontwikkelingsvisie Buitengebied geactualiseerd is. Dit heeft als gevolg dat de komende maanden een verouderd beleidsstuk van kracht blijft en er vertraging kan ontstaan bij de uitvoering van dit programma.

Vraag 14

Het RV vermeldt dat na het raadsbesluit nog kleine aanpassingen kunnen plaatsvinden. Welke wijzigingen vallen daaronder? Via welk besluit en welke procedure kan de raad de gewenste aanpassingen borgen, en welke mogelijkheden daarvan zijn juridisch bindend dan wel uitsluitend politiek-bestuurlijk?

Antwoord

Aangezien de vaststelling van een programma bij het college ligt zou in theorie het gehele concept nog gewijzigd kunnen worden. Dit concept is als 95% versie gepresenteerd aan de raad. Zonder opmerkingen vanuit de raad zullen er enkel kleine, voornamelijk tekstuele wijzigingen plaatsvinden. Een voorbeeld daarvan is een definitie in de bijlage die net op een andere manier omschreven wordt. Dit concept is meegestuurd aan de raad zodat de raad kan controleren of dit concept in lijn is met

bestaande visies zoals de omgevingsvisie en Economische Visie, én om ruimte te geven voor opmerkingen.

Vraag 15

Welke ontwikkelingen onder §6.6 vallen onder het huidige bindend adviesrecht van de raad? De regeling noemt buiten de bebouwde kom bedrijfsprojecten waarbij het bouwblok groter wordt dan 1,5 hectare. Geldt het adviesrecht ook bij kleinere uitbreidingen, intensivering of wijziging van activiteiten binnen een bestaand bouwblok?

Antwoord

Paragraaf 6.6 verandert niet welke situaties onder het adviesrecht vallen. Het programma geeft slechts aan welke situaties ruimtelijk-economisch voorstelbaar zijn. Voor vragen over het adviesrecht wordt verwezen naar het genomen besluit in de raadsvergadering van 16 december 2025 waarin de regels voor het adviesrecht en participatie bij buitenplanse omgevingsactiviteiten is vastgelegd.

Vraag 16

Kan de raad met een aanvullend aanwijzingsbesluit of op een andere wijze bindend adviesrecht regelen voor buitenplanse vergunningen voor nieuwvestiging, uitbreiding en intensivering van niet-agrarische bedrijven buiten de bebouwde kom, ongeacht de omvang van het bouwblok? Welke afbakening, besluitvorming, bekendmaking en afspraken over tijdige advisering zijn daarvoor nodig?

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar het adviesrecht dat geregeld is via het genomen besluit in de raadsvergadering van 16 december 2025.